

ZST i O nr 4

im. M. Skłodowskiej- Curie

Łomża

ul. Zielona 21

Szkolne Procedury Interwencyjne

Załącznik do

Statutu Szkoły

Łomża 2019

Spis procedur:	Strona
Procedura nr 1. Znalezienie na terenie szkoły podejrzanej substancji	2
Procedura nr 2. Posiadanie przez ucznia na terenie szkoły narkotyków	3
Procedura nr 3. Przebywanie ucznia na terenie szkoły pod wpływem alkoholu lub innego środka psychoaktywnego.....	4
Procedura nr 4. Stwierdzenie stosowania wobec ucznia cyberprzemocy w sieci lokalnej lub rozległej.....	5
Procedura nr 5. Zasady korzystania z telefonu komórkowego	6
Procedura nr 6. Ujawnienie na terenie szkoły kradzieży.....	8
Procedura nr 7. Ujawnienie na terenie szkoły/klasy agresji.....	9
Procedura nr 8. Ujawnienie na terenie szkoły/klasy niszczenia mienia	11
Procedura nr 9. Zasady usprawiedliwiania nieobecności	12
Procedura nr 10. Zasady postępowania na wypadek wtargnięcia na teren szkoły napastnika.....	13
Procedura nr 11. Zasady postępowania w przypadku znalezienia na terenie szkoły paczki, torby, przedmiotu nieznanego pochodzenia	17
Procedura nr 12. Powypadkowa	18
Procedura nr 13. Postępowanie na wypadek wystąpienia przypadków pedofilii w szkole.....	19
Procedura nr 14. Postępowanie na wypadek wystąpienia przypadku rozpowszechniania pornografii w szkole przez ucznia.....	20
Procedura nr 15. Postępowanie na wypadek wystąpienia przypadku prostytucji w szkole lub wśród uczniów	21
Procedura nr 16. Postępowanie na wypadek wystąpienia niepokojących zachowań seksualnych uczniów	23
Procedura nr 17. Postępowanie na wypadek wystąpienia przypadku skażenia chemicznego lub biologicznego	24
Instrukcja alarmowa.....	27
Arkusz procedury interwencyjnej.....	28

PROCEDURA Nr 1. Znalezienie na terenie szkoły podejrzanej substancji

Sposób postępowania:

1. W przypadku wykrycia na terenie szkoły substancji przypominającej narkotyk osoba, która otrzymała takie zgłoszenie zabezpiecza substancję przed zniszczeniem lub kradzieżą (np. wkładając ją do koszulki A4 lub koperty), w obecności dorosłego świadka – pracownika szkoły.
2. Zabezpieczoną substancję należy przenieść w bezpieczne miejsce (zamknięte na klucz biurko, szafka itp.).
3. O zaistniałym fakcie należy niezwłocznie zawiadomić dyrektora lub wicedyrektora szkoły.
4. Dalsze czynności wyjaśniające podejmuje dyrektor szkoły zawiadamiając policję o zaistniałym zdarzeniu.
5. Osoba, która znalazła substancję niewiadomego pochodzenia i dokonała jej zabezpieczenia sporządza krótką notatkę z przebiegu zdarzenia wypełniając **Arkusze Procedury Interwencyjnej**.

Działania profilaktyczne:

W przypadku znalezienia na terenie szkoły substancji przypominającej narkotyk wychowawcy wszystkich klas Zespołu podejmują dodatkowe działania profilaktyczne na temat zdrowotnych, społecznych i prawnych konsekwencji sięgania po środki zmieniające świadomość - zamieszczając adnotacje o przeprowadzonych zajęciach w dziennikach lekcyjnych.

PROCEDURA Nr 2. Podejrzenie posiadania przez ucznia na terenie szkoły narkotyków

Sposób postępowania:

1. W przypadku podejrzenia ucznia o posiadanie narkotyków osoba, która otrzymała takie zgłoszenie ma za zadanie odizolowanie ucznia od reszty młodzieży.
2. Podejmując działania odizolowujące ucznia wykonujemy je w obecności dorosłego świadka – nauczyciela lub innego pracownika szkoły. (Uczeń odizolowany do czasu zakończenia interwencji może przebywać np. w pokoju nauczycielskim, sekretariacie, pokoju pielęgniarki lub gabinecie dyrektora szkoły).
3. O zaistniałym fakcie niezwłocznie powiadamy dyrektora lub wicedyrektora szkoły.
4. Osoba podejmująca interwencję nakazuje uczniowi opróżnienie plecaka lub kieszeni natomiast nie dokonuje przeszukania.
5. Dalsze czynności wyjaśniające podejmuje dyrektor szkoły powiadamiając o zaistniałym zdarzeniu policję a także rodziców (prawnych opiekunów ucznia)
6. Przedstawiciele policji podejmują dalsze działania , po przeprowadzeniu rozmowy z uczniem, która może odbywać się w obecności:
  - rodzica (prawnego opiekuna)
  - pedagoga
  - innej dorosłej osoby przebywającej na terenie szkoły (np. nauczyciel, pielęgniarka, pracownik administracji lub obsługi).
7. Z podjętych działań osoba podejmująca interwencję sporządza notatkę wypełniając **Arkusz Procedury Interwencyjnej**.

Działania profilaktyczne:

1. W przypadku posiadania przez ucznia narkotyków na terenie szkoły wychowawcy klas podejmują dodatkowe działania profilaktyczne w zakresie edukacji prawnej (konsekwencje posiadania narkotyków i diagnozę problemów klasy)
2. Wychowawca klasy podejmuje również dodatkowe działania wobec ucznia, który do czasu rozprawy sądowej nadal uczęszcza do szkoły. Zachowanie ucznia podlega stałej obserwacji a uwagi i spostrzeżenia na temat ucznia odnotowywane są w dzienniku lekcyjnym.

PROCEDURA Nr 3. Przebywanie ucznia na terenie szkoły pod wpływem alkoholu lub innego środka psychoaktywnego

Sposób postępowania:

1. Zanim osoba podejmie interwencję wobec ucznia rozpoczęcie czynności poprzedza zapewnieniem świadka – nauczyciela lub innego pracownika szkoły.
2. Uczeń podejrzany o przebywanie pod wpływem alkoholu lub narkotyków zostaje odizolowany od reszty młodzieży.
3. O zaistniałym fakcie osoba podejmująca interwencję niezwłocznie powiadamia dyrektora lub wicedyrektora szkoły i sporządza notatkę na arkuszu procedury interwencyjnej.
4. Dalsze działania interwencyjne podejmuje dyrektor szkoły zawiadamiając pogotowie ratunkowe oraz policję, a także rodziców (prawnych opiekunów) ucznia.
5. Sposób postępowania z uczniem w dalszej kolejności określa lekarz pogotowia ratunkowego (uczeń zostaje przewieziony do placówki medycznej lub pod opieką rodzica do domu)
  - w przypadku niemożności skontaktowania się z rodzicem (prawnym opiekunem) ucznia dalsze czynności wobec ucznia podejmują funkcjonariusze policji.

Działania profilaktyczne:

W przypadku stwierdzenia przebywania na terenie szkoły ucznia pod wpływem alkoholu lub narkotyków wychowawca klasy podejmuje dodatkowe działania profilaktyczne:

- uczeń oraz rodzice zostają poinformowani o możliwościach dodatkowej pomocy psychologicznej
- uczeń zostaje zobligowany do konsultacji psychologicznej w placówce specjalistycznej (podjęcie działań zapobiegawczych potwierdza rodzic na arkuszu procedury interwencyjnej własnoręcznym podpisem)
- po zakończeniu konsultacji psychologicznej uczeń przedstawia dyrektorowi szkoły zaświadczenie psychologa potwierdzające jego uczestnictwo w konsultacjach.

PROCEDURA Nr 4. Stwierdzenie stosowania wobec ucznia cyberprzemocy w sieci lokalnej lub rozległej

Sposób postępowania:

Jeżeli stwierdzono stosowanie cyberprzemocy wobec ucznia w sieci lokalnej lub rozległej należy podjąć następujące działania:

1. O zaistniałym fakcie niezwłocznie powiadomić koordynatora do spraw bezpieczeństwa.
2. Dalsze czynności podejmuje koordynator we współpracy z administratorem szkolnej sieci komputerowej w celu zablokowania niebezpiecznej treści.
3. Koordynator do spraw bezpieczeństwa we współpracy z wychowawcą zawiadamia rodziców (prawnych opiekunów) ucznia o zaistniałym zdarzeniu oraz udziela informacji o możliwościach uzyskania pomocy psychologicznej i prawnej ofiarom cyberprzemocy.
4. Dodatkowych informacji dotyczących pomocy ofiarom cyberprzemocy należy szukać:
  - na stronie internetowej www.helpline.org.pl
  - pod bezpłatnym numerem telefonu 800 100 100, a także 800 12 12 12 – Telefon Zaufania Rzecznika Praw Dziecka.

Działania profilaktyczne:

1. Wychowawcy wszystkich klas Zespołu podejmują działania profilaktyczne na temat prawnych i etycznych konsekwencji stosowania cyberprzemocy oraz sprzętu mobilnego.
2. Szkolne postępowanie interwencyjne podejmuje koordynator do spraw bezpieczeństwa informując dyrektora lub wicedyrektora o podjętych działaniach.

PROCEDURA Nr 5. Zasady używania telefonu komórkowego

I. Zasady korzystania przez uczniów na terenie szkoły z telefonów komórkowych i innych urządzeń elektronicznych:

1. Uczniowie przynoszą do szkoły telefony komórkowe i inny sprzęt elektroniczny na własną odpowiedzialność. Szkoła nie ponosi odpowiedzialności za zniszczenie, zagubienie czy kradzież sprzętu.
2. Podczas zajęć edukacyjnych istnieje bezwzględny zakaz korzystania przez uczniów z telefonów komórkowych i innych urządzeń elektronicznych. Dotyczy to wszystkich funkcji, jakie posiada aparat telefoniczny.
3. Uczeń zobowiązany jest do wyłączenia i schowania telefonu komórkowego i innego sprzętu elektronicznego przed rozpoczęciem zajęć edukacyjnych.
4. Na polecenie nauczyciela uczeń ma obowiązek umieścić wyłączony aparat telefoniczny, przed rozpoczęciem zajęć lekcyjnych, w miejscu do tego wyznaczonym w sali lekcyjnej (np. specjalna skrzynka na telefony, pudełko, odrębna ławka) i odebrać po zakończeniu lekcji.
5. Nie wolno filmować i fotografować nauczycieli, innych pracowników szkoły oraz uczniów bez ich wiedzy i zgody, nie wolno nagrywać i w jakikolwiek inny sposób utrzymywać przebiegu lekcji bez zgody nauczyciela prowadzącego zajęcia.
6. Użycie przez ucznia telefonu komórkowego lub innego sprzętu elektronicznego podczas zajęć edukacyjnych jest możliwe wyłącznie w sytuacjach wyjątkowych, po uprzednim uzyskaniu zgody nauczyciela prowadzącego zajęcia.
7. Każdy nauczyciel ma obowiązek ustalić z uczniami zasady korzystania z telefonów komórkowych na lekcji, jeśli stanowią one pomoc dydaktyczną.

II. Zasady postępowania w przypadku złamania przez ucznia zakazu korzystania w czasie zajęć lekcyjnych z telefonu komórkowego:

Sposób postępowania:

1. Każde nieregulaminowe użycie przez ucznia telefonu lub innego urządzenia elektronicznego i zastosowane w związku z tym sankcje zostają odnotowane w dzienniku lekcyjnym.
2. Notoryczne łamanie powyższych zasad skutkuje obniżeniem oceny z zachowania.

III. Używanie przez ucznia sprzętu mobilnego do nękania innych osób

Sposób postępowania:

Jeżeli stwierdzono na terenie szkoły używanie sprzętu mobilnego w celu nękania innych osób:

1. O zaistniałym fakcie należy niezwłocznie powiadomić koordynatora do spraw bezpieczeństwa, który zabezpiecza sprzęt przed używaniem
2. Dalsze czynności podejmuje koordynator do spraw bezpieczeństwa informując o zaistniałym zdarzeniu policję
3. Koordynator do spraw bezpieczeństwa we współpracy z wychowawcą zawiadamia rodziców (prawnych opiekunów) ucznia, udzielając informacji o podjętych działaniach interwencyjnych wobec sprawcy przemocy oraz możliwościach pomocy psychologicznej ofiarom przemocy.

Działania profilaktyczne:

Wychowawcy wszystkich klas Zespołu podejmują działania profilaktyczne na temat prawnych i etycznych konsekwencji stosowania cyberprzemocy oraz sprzętu mobilnego.

PROCEDURA Nr 6. Postępowanie w przypadku ujawnienia kradzieży na terenie szkoły

Sposób postępowania:

1. Po zgłoszonym fakcie kradzieży, nauczyciel podejmuje czynności wyjaśniające okoliczności zajścia:
  - przeprowadza rozmowę z poszkodowanym
  - przeprowadza rozmowę ze świadkami zdarzenia
  - przeprowadza rozmowę z podejrzanym lub sprawcą.
2. Nauczyciel o zaistniałym zdarzeniu zawiadamia wychowawcę klasy.
3. Dyrektor lub wychowawca powiadamiają policję, która prowadzi dalsze czynności.
4. Wychowawca o podjętych działaniach powiadamia rodziców sprawcy.
5. Wobec ucznia - sprawcy kradzieży zostają zastosowane kary przewidziane w Statucie Szkoły.

Działania profilaktyczne:

1. Przeprowadzenie przez wychowawcę klasy pogadanki profilaktycznej na zajęciach wychowawczych
2. Organizacja spotkania tematycznego młodzieży szkolnej z udziałem policjantów m.in. na temat odpowiedzialności za popełnione czyny karalne oraz sposobów unikania zagrożeń.

PROCEDURA Nr 7. Postępowanie w przypadku ujawnienia na terenie szkoły/klasy agresji

Sposób postępowania:

1. Nauczyciel, który zauważył zachowanie agresywne ucznia lub został o nim poinformowany, zgłasza ten fakt wychowawcy, a następnie dyrektorowi szkoły.
2. Wychowawca lub nauczyciel podejmuje działania interwencyjne zgodnie z przyjętą procedurą postępowania:
  - wobec sprawcy/ów/ agresji
  - wobec ofiar/y/ agresji
3. Wychowawca, nauczyciel ma obowiązek poinformować rodziców sprawcy i ofiary agresji.
4. W przypadku agresji skierowanej na przedmioty, które w jej wyniku uległy zniszczeniu wychowawca, nauczyciel zawiadamia dyrektora szkoły i rodziców ucznia.
5. Uczeń ma obowiązek podjąć działania w celu naprawienia szkody lub zadośćuczynienia w przypadku braku możliwości naprawienia szkody. Dyrektor wspólnie z rodzicami ustala, w jaki sposób można szkodę naprawić.
6. Wychowawca we współpracy z pedagogiem szkolnym podejmuje działania w celu ustalenia przyczyn, okoliczności zdarzenia. W przypadku rozwiązania konfliktu monitoruje zachowania uczniów.
7. Wobec sprawcy agresji należy zostają wyciągnięte konsekwencje statutowe.
8. Osoba interweniująca sporządza notatkę, która może być dowodem w sprawie.
9. Jeśli zaistnieje poważny przypadek agresji lub przemocy wówczas uruchamia się procedury takie jak w przypadku ujawnienia przestępstwa /czynu karalnego, którym zajmuje się policja, prokuratura, sąd.

Postępowanie wobec ucznia – sprawcy czynu karalnego lub przestępstwa:

1. Osoba podejmująca interwencję niezwłocznie powiadamia dyrektora szkoły.
2. Ustala (w miarę możliwości) okoliczności popełnienia czynu i ewentualnych świadków zdarzenia.
3. Przekazuje sprawcę (o ile jest znany i przebywa na terenie szkoły) dyrektorowi szkoły.

4. Dyrektor, nauczyciel powiadamia policję i rodziców ucznia – sprawcy.
5. Osoba interweniująca zabezpiecza ewentualne dowody przestępstwa w celu przekazania ich policji.

Postępowanie wobec ucznia, który stał się ofiarą czynu karalnego:

1. Osoba interweniująca udziela pierwszej pomocy lub ją organizuje (jeśli ofiara doznała obrażeń).
2. Niezwłocznie powiadamia wychowawcę klasy i dyrektora szkoły.
3. Wychowawca klasy powiadamia o zaistniałym zdarzeniu rodziców ucznia, który stał się ofiarą czynu karalnego.

Działania profilaktyczne:

1. Przeprowadzenie przez wychowawcę klasy pogadanki profilaktycznej na zajęciach wychowawczych
2. Organizacja spotkania tematycznego młodzieży szkolnej z udziałem policjantów m.in. na temat odpowiedzialności za popełnione czyny karalne oraz sposobów unikania zagrożeń.

PROCEDURA Nr 8. Postępowanie w przypadku ujawnienia na terenie szkoły, klasy niszczenia mienia

Sposób postępowania:

1. Po stwierdzeniu faktu zniszczenia mienia szkoły, każdy pracownik szkoły jest obowiązany niezwłocznie powiadomić dyrektora szkoły.
2. Dyrektor z wybranymi pracownikami szkoły przeprowadza postępowanie wyjaśniające celem ustalenia sprawcy szkody.
3. W przypadku ustalenia sprawcy informuje się jego rodziców o konieczności finansowego naprawienia szkody.
4. Wartość szkody ustala się wg cen rynkowych.
5. Pracownik szkoły lub inna osoba na zlecenie szkoły dokonuje naprawy lub wymiany uszkodzonego mienia.
6. Dyrektor szkoły informuje rodziców sprawcy o kosztach poniesionych przez szkołę.
7. Rodzice zobowiązani są do uregulowania kosztów poniesionych przez szkołę. W przypadku nie wywiązania się rodziców ucznia ze zobowiązania. Dyrektor może powiadomić policję wnioskując o wszczęcie postępowania.
8. Uczeń, który dokonał zniszczenia mienia ponosi odpowiedzialność dyscyplinarną zgodnie ze Statutem Szkoły.

Działania profilaktyczne:

1. Przeprowadzenie przez wychowawcę klasy pogadanki profilaktycznej na zajęciach wychowawczych

PROCEDURA Nr 9. Zasady usprawiedliwiania nieobecności

Sposób postępowania:

1. Wychowawca zobowiązany jest ustalić z rodzicami sposób usprawiedliwiania nieobecności ucznia na zajęciach lekcyjnych – usprawiedliwienie w formie pisemnej, z czytelnym podpisem rodzica /opiekuna prawnego.
2. Rodzice usprawiedliwiają nieobecności ucznia w ciągu tygodnia od jego powrotu do szkoły.
3. O przewidywanej (dłuższej niż 3 dni) nieobecności ucznia w szkole, rodzice są zobowiązani powiadomić wychowawcę wcześniej - przed faktem planowanej nieobecności.
4. Wychowawca jest zobowiązany do monitorowania frekwencji uczniów na zajęciach.
5. Jeśli stwierdzi nieobecność ucznia w szkole powyżej trzech dni lub pojedyncze, wybiórcze nieobecności na zajęciach lekcyjnych ma obowiązek skontaktować się z rodzicami.
6. Jeśli frekwencja ma tendencję zniżkową wychowawca zobowiązany jest sporządzić listę uczniów o najniższej frekwencji i przekazać ją dyrektorowi szkoły, który po jej analizie podejmuje dalsze działania, wraz z wychowawcą.
7. Jeżeli rodzic nie zgłosi się do szkoły na wezwanie wychowawcy, wówczas ten powiadamia dyrektora.
8. Dyrektor powiadamia rodziców listem poleconym. Jeżeli rodzice nie reagują i nadal występują nieobecności dziecka na zajęciach w takim wypadku szkoła:
  - a. kieruje do rodziców pismo (listem poleconym za potwierdzeniem odbioru) o wszczęciu postępowania interwencyjnego
  - b. informuje właściwe instytucje o nie realizowaniu przez ucznia obowiązku szkolnego

Działania profilaktyczne:

1. Przeprowadzenie przez wychowawcę klasy pogadanki profilaktycznej na zajęciach wychowawczych
2. Jeśli uczeń nieobecny podejmie obowiązek szkolny to wychowawca w porozumieniu z dyrektorem udziela uczniowi i jego rodzinie pomocy w postaci:
  - a. organizacji pomocy koleżeńskiej w klasie
  - b. organizacji porad i konsultacji nauczycieli przedmiotowych
  - c. skierowania do poradni psychologiczno- pedagogicznej
  - d. bieżącego monitorowania frekwencji we współpracy z rodzicami ucznia.

PROCEDURA NR 10. Zasady postępowania na wypadek wtargnięcia na teren szkoły napastnika

Sposób postępowania:

1. Powiadomienie o wtargnięciu napastnika:
  - sygnał dzwonka szkolnego modulowany trwający ok. 1 minuty,
  - hasło: NAPASTNIK przekazane za pomocą sieci radiowęzła,
  - informacja ustna przekazana przez osobę, która widziała napastnika,
2. Powiadomienie służb alarmowych, Tel. 112, 997.
3. Ucieczka z zagrożonego rejonu drogą ewakuacyjną, poza rejon zagrożenia.
4. Ewakuacja tylko w przypadku bezpośredniej bliskości wyjścia, z dala od źródła zagrożenia.
W przypadku zarządzenia ewakuacji:
  - zostawiamy wszystkie swoje rzeczy w miejscu, gdzie się znajdują,
  - korzystamy z wyznaczonej drogi ewakuacyjnej,
  - celem sprawnej ewakuacji unikamy blokowania ruchuPodczas ewakuacji:
  - zachowujemy ciszę, spokój i rozwagę,
  - pierwszej pomocy udzielamy w miejscu bezpiecznym, jedynie wtedy, gdy nie ma to wpływu na własne bezpieczeństwo,
  - ostrzegamy innych o niebezpieczeństwie,
  - w przypadku opadów deszczu, śniegu lub panującego zimna, należy przeprowadzić młodzież w miejsce osłonięte.
5. Jeżeli bezpieczna ewakuacja nie jest możliwa należy:
  - zamknąć drzwi,
  - zastawić drzwi ciężkim meblem, ławkami,
  - wyłączyć wszystkie światła,
  - wyłączyć/wyciszyć wszystkie urządzenia elektroniczne,
  - położyć się na podłodze z dala od drzwi i okien,
  - zachować ciszę,
  - jeżeli jest to możliwe udzielić pierwszej pomocy poszkodowanym,
  - nie otwierać nikomu drzwi – służby ratownicze zrobią to same

Działania profilaktyczne:

1. Przeprowadzenie przez wychowawcę klasy pogadanki profilaktycznej na zajęciach wychowawczych – omówienie procedury

Poniższe rekomendacje odnoszą się do niezbędnej reakcji nauczyciela i dotyczą sytuacji wtargnięcia napastnika z niebezpiecznym narzędziem lub bronią, który strzela do osób znajdujących się na korytarzu i w salach lekcyjnych, tzw. *aktywny strzelec*.

- **Jeżeli nie miałeś szansy na ucieczkę, ukryj się, zamknij drzwi na klucz (*zabarykaduj się*)** - szybkie zamknięcie drzwi może uniemożliwić napastnikowi wejście do pomieszczenia i zabicie kolejnych osób

- **Wycisz i uspokój uczniów** - wszelkie dźwięki wydostające się z sal lekcyjnych mogą spowodować próbę wejścia napastnika do pomieszczenia lub ostrzelanie sali lekcyjnej przez drzwi czy ścianę

- **Zaopiekuj się uczniami ze SPE₁₃ i uczniami, którzy potrzebują pomocy** - należy zwrócić szczególną uwagę na dzieci, które specyficznie reagują na stres i mogą mieć problemy z opanowaniem emocji

- **Każ bezwzględnie wyciszyć, wyłączyć telefony** - niespodziewane sygnały telefonów mogą zdradzić obecność osób wewnątrz zamkniętych pomieszczeń i zachęcić napastnika do wejścia

- **Poinformuj policję wysyłając informację tekstową - SMS o zaistniałej sytuacji** – w przypadku wtargnięcia napastnika do szkoły niezbędnym jest natychmiastowe przekazanie informacji policji

- **Zasłoń okno, zgaś światło** - należy zaciemnić salę aby utrudnić obserwację osób zabarykadowanych w salach lekcyjnych przez osoby współpracujące z napastnikami, a znajdujące się na zewnątrz obiektu szkolnego

- **Nie przemieszczaj się** - przemieszczanie się może powodować dźwięki lub cień, który może zostać zauważony przez napastników

- **Stań poniżej linii okien, zejź z światła drzwi** - przebywanie w świetle drzwi rzuca cień i może zostać zauważone przez napastników

- **Zejź z linii strzału, połoź się na podłodze** - z reguły napastnicy strzelają na wysokości około 1 do 1,5 m. Strzały z broni palnej bez problemu penetrują drzwi i mogą zabić osoby znajdujące się wewnątrz

- **Jeżeli padną strzały, nie krzycz** - napastnicy oddając na ślepo strzały przez zamknięte drzwi chcą sprowokować krzyki przerażonych osób i upewnić się czy w salach rzeczywiście nikogo nie ma

- **Nie otwieraj nikomu drzwi** - interweniujące oddziały policji w przypadku takiej konieczności same otworzą drzwi. Napastnicy mogą zmusić osoby funkcyjne do przekazania komunikatu, który ma spowodować otwarcie drzwi

- **W przypadku wtargnięcia napastnika do pomieszczenia podejmij walkę, która może być ostatnią szansą na uratowanie życia** - w sytuacji obecności aktywnego strzelca jego celem jest zabicie jak największej liczby ludzi. W takiej sytuacji podjęcie walki może dać jedyną szansę na uratowanie życia

W przypadku bezpośredniego kontaktu z napastnikami, którzy dążą do przejęcia kontroli nad szkołą:

- **Wykonuj bezwzględnie polecenia napastnika** - wszelkie próby oporu mogą być uznane przez napastników jako akt agresji i zakończyć się śmiercią zakładników
- **Na żądanie terrorystów oddaj im przedmioty osobiste, np. telefon** - wszelkie próby oszukania napastników mogą zakończyć się śmiercią osoby oszukującej
- **Poinformuj, że nie możesz wykonać jakiegoś polecenia** - w takim przypadku ewentualne niewykonanie polecenia napastników nie zostanie potraktowane jako próba oporu
- **Nie patrz terrorystom w oczy, unikaj kontaktu wzrokowego** - w takiej sytuacji patrzenie w oczy może zostać uznane za akt prowokacji i agresji
- **Nigdy nie odwracaj się plecami do napastnika** - odwracanie plecami może zostać uznane jako akt agresji czy lekceważenia, utrudnia także orientację w sytuacji
- **Nie zwracaj na siebie uwagi** - niezwracanie na siebie uwagi może zwiększyć szansę na uratowanie życia w przypadku, gdy zamachowcy zdecydują się zabić kogoś dla przykładu
- **Nie lekceważ napastnika i nie bądź agresywny** - brak szacunku i agresja mogą zostać ukarane przez zamachowców
- **Nie oszukuj terrorysty** - oszustwo może zostać potraktowane jako brak szacunku czy agresji i ukarane
- **Uspokój uczniów, zawsze zwracaj się do nich po imieniu** - zwracanie się do uczniów po imieniu pozwala na ich spersonalizowanie, co może spowodować lepsze ich traktowanie przez zamachowców
- **Poinformuj napastnika o uczniach ze schorzeniami** - wiedza ta w konsekwencji obniży agresję ze strony zamachowców wobec dzieci, których zachowanie odstaje od reszty
- **Pytaj zawsze o pozwolenie, np. gdy chcesz się zwrócić do uczniów** - każda aktywność podjęta bez zgody zamachowców może zostać potraktowana jako akt oporu czy agresji i w konsekwencji ukarana
- **Zawsze korzystaj z dobrej woli terrorysty** - nigdy nie wiadomo, kiedy kolejny raz będziemy mogli napić się czy zjeść posiłek.

W przypadku działań antyterrorystycznych podjętych przez policję:

- **Nie uciekaj z miejsca zdarzenia, nie wykonuj gwałtownych ruchów – możesz zostać uznany za terrorystę** - policja w trakcie operacji odbijania zakładników nie jest w stanie odróżnić napastników od ofiar
- **Nie próbuj pomagać służbom ratowniczym, dyskutować z nimi** - próba pomocy siłom bezpieczeństwa bez ich wyraźnej zgody czy prośby może zostać potraktowane jako akt agresji

- **Położ się na podłodze, trzymaj ręce z otwartymi dłońmi najlepiej na wysokości głowy** - taka pozycja pozwala widzieć ewentualne niebezpieczne narzędzia będące w posiadaniu zamachowców, którzy wtopili się w szeregi zakładników
- **Słuchaj poleceń i instrukcji grupy antyterrorystycznej, poddawaj się jej działaniom** - postawa taka ułatwia działania policji, a także identyfikację zamachowców, którzy próbują się wtopić w szeregi napastników
- **Nie trzyj oczu w przypadku użycia gazów łzawiących** - tarcie oczu tylko pogarsza skutki użycia gazu łzawiącego
- **Pytaj o pozwolenie zaopiekowania się swoimi uczniami** - wszelkie samowolne działania mogą zostać potraktowane jako akt agresji i mogą utrudnić akcję ratunkową
- **Odpowiadaj na pytania funkcjonariuszy** - policja zbiera kluczowe informacje mające się przyczynić do skutecznej akcji uwolnienia zakładników i identyfikacji zamachowców
- **Bądź przygotowany na traktowanie siebie jako potencjalnego terrorysty dopóki twoja tożsamość nie zostanie potwierdzona** - w pierwszej fazie operacji odbijania zakładników policja nie jest w stanie odróżnić zakładników od napastników, którzy często próbują się wtapiać w tłum i uciec z miejsca ataku
- **Po wydaniu polecenia wyjścia – opuść pomieszczenie jak najszybciej, oddal się we wskazanym kierunku** - w przypadku interwencji sił bezpieczeństwa należy wykonać polecenia dokładnie tak, jak tego chcą siły interwencyjne
- **Nie zatrzymuj się dla zabrania rzeczy osobistych, zawsze istnieje ryzyko wybuchu lub pożaru** - najważniejsze jest uratowanie życia i zdrowia, a dopiero później ratowanie dóbr materialnych.

PROCEDURA Nr 11. Zasady postępowania w przypadku znalezienia na terenie szkoły paczki, torby, przedmiotu nieznanego pochodzenia

Sposób postępowania:

Jeśli przesyłka, pakunek, torba, przedmiot wydają Ci się podejrzane:

- nie dotykaj, nie przenoś, najlepiej by pozostała na miejscu;
- zabezpiecz miejsce pozostając przy pakunku, uprzedź innych,
- powiadom pierwszego napotkanego nauczyciela lub dyrekcję szkoły o znalezisku,
- dyrektor szkoły informuje policję o znalezisku,
- dalsze postępowanie jest uzależnione od decyzji służb, które podejmą interwencję

Postępowanie w przypadku otrzymania informacji o podłożeniu lub groźbie podłożenia bomby:

- do czasu przybycia policji należy zabezpieczyć zagrożone miejsce zachowując elementarne środki bezpieczeństwa,
- po przybyciu policji na miejsce, przejmuje ona dalsze kierowanie akcją,
- należy bezwzględnie wykonywać polecenie policjantów,
- przy braku informacji o konkretnym miejscu podłożenia bomby użytkownicy pomieszczeń powinni sprawdzić swoje miejsce pracy – być może uda się znaleźć przedmiot nieznanego pochodzenia,
- podejrzanych przedmiotów nie wolno dotykać,
- pomieszczenia ogólnodostępne sprawdzają osoby odpowiedzialne za bezpieczeństwo w danej sytuacji,
- po ogłoszeniu ewakuacji należy zachować spokój, pozwoli to sprawnie i bezpiecznie opuścić rejon,
- po ogłoszeniu ewakuacji na stanowisku pracy należy je opuścić, zabierając swoje rzeczy osobiste
- identyfikacją ładunku wybuchowego zajmują się wyspecjalizowane jednostki i komórki organizacyjne policji,
- ciekawość jest niebezpieczna – należy jak najszybciej oddalić się z miejsca zagrożenia wybuchem,
- w przypadku włączenia parkingu dla pojazdów w strefę zagrożenia, nie należy na siłę ratować swojego samochodu (dotyczy to również innych cennych przedmiotów) - życie jest ważniejsze.

PROCEDURA Nr 12. Powypadkowa

Postanowienia ogólne:

1. Nauczyciel lub inny pracownik szkoły, który otrzymał wiadomość o wypadku jest zobowiązany do niezwłocznego zapewnienia opieki poszkodowanemu t.j.:
  - sprowadza fachową pomoc medyczną
  - udziela poszkodowanemu, w miarę możliwości, pierwszej pomocy przedlekarskiej.
2. O każdym wypadku nauczyciel lub inny pracownik szkoły zawiadamia dyrektora szkoły lub jego zastępcę oraz rodziców (opiekunów) poszkodowanego.
3. Dyrektor szkoły w zależności od rodzaju wypadku podejmuje dalsze działania informacyjne i proceduralne:
  - powiadamia o zaistniałym wypadku pracownika bhp, społecznego inspektora pracy, organ prowadzący szkołę oraz radę rodziców
  - o wypadku śmiertelnym, ciężkim i zbiorowym powiadamia prokuratora i kuratora oświaty
  - o wypadku w wyniku zatrucia zawiadamia państwowego inspektora sanitarnego.
4. Dyrektor lub osoba przez niego upoważniona zabezpiecza miejsce wypadku w sposób wykluczający obecność osób niepowołanych.
5. Dyrektor szkoły powołuje zespół powypadkowy.
6. W skład zespołu powypadkowego wchodzi następujące osoby:
  - pracownik służby bhp
  - społeczny inspektor pracy lub inny pracownik szkoły przeszkolony w zakresie bhp oraz dyrektor szkoły
7. W skład zespołu powypadkowego mogą wchodzić również:
  - przedstawiciel organu prowadzącego
  - przedstawiciel kuratora oświaty lub przedstawiciel rady rodziców
8. Dyrektor szkoły spośród członków zespołu powypadkowego wyznacza przewodniczącego
9. W toku prac zespołu powypadkowego rozstrzygającym kwestie sporne jest stanowisko przewodniczącego - odrębne zadania członków zespołu odnotowuje się w protokole powypadkowym.
10. Zespół w postępowaniu powypadkowym sporządza protokół.
11. Z dokumentacją powypadkową przewodniczący zespołu zaznaja:
  - a. poszkodowanego ucznia pełnoletniego
  - b. rodziców (prawnych opiekunów) poszkodowanego ucznia niepełnoletniego

PROCEDURA Nr 13. Postępowanie na wypadek wystąpienia przypadków pedofilii w szkole

Sposób postępowania:

1. Po stwierdzeniu zagrożenia należy powiadomić dyrektora oraz pedagoga.
2. W przypadku potwierdzenia informacji o pojawianiu się osób obcych, zaczepiających uczniów, należy bezzwłocznie powiadomić najbliższą placówkę Policji.
3. Dyrektor szkoły przekazuje pracownikom szkoły informację o stwierdzonym zagrożeniu.
4. Wychowawcy klas oraz pedagodowie szkolni podejmują działania profilaktyczne wśród uczniów w celu wskazania potencjalnego zagrożenia.
5. W przypadku stwierdzenia, że uczeń był molestowany, bezzwłocznie poinformowani zostają rodzice/prawni opiekunowie ucznia oraz policja w celu przeprowadzenia czynności sprawdzających, które umożliwią ustalenie sprawcy molestowania.
6. Wychowawca lub pedagog/psycholog szkolny przeprowadza indywidualną rozmowę z uczniem (w obecności rodziców ustala przyczyny i okoliczności zdarzenia).
7. Dyrektor szkoły w porozumieniu z rodzicami/prawnymi opiekunami ustali działania z udziałem psychologa dziecięcego lub pedagoga w celu zapewnienia opieki na uczennicą/ucznem.

PROCEDURA Nr 14. Postępowanie na wypadek wystąpienia przypadków rozpowszechniania pornografii w szkole przez ucznia

Sposób postępowania:

1. W przypadku stwierdzenia przez nauczyciela/rodzica lub inną osobę informacji o rozpowszechnianiu przez ucznia pornografii w Internecie, w szkole należy bezzwłocznie powiadomić dyrektora szkoły oraz administratora sieci o zaistniałym zdarzeniu
2. Gdy uczeń przekazuje informację o osobach, które pokazywały materiały pornograficzne, zapewnia się jemu anonimowości w celu uniknięcia ewentualnych konsekwencji, które mogą być związane z przemocą skierowaną wobec tego ucznia przez sprawców zdarzenia.
3. Dyrektor szkoły przekazuje informację o stwierdzonym zagrożeniu pracownikom szkoły.
4. Wychowawca klasy i pedagog szkolny podejmuje działania profilaktyczne wśród uczniów celem wskazania zagrożeń, jakie niesie za sobą upublicznianie materiałów o charakterze pornograficznym oraz wskazania możliwych konsekwencji tego typu działań
5. Dyrektor wzywa do szkoły rodziców/prawnych opiekunów ucznia, który rozpowszechnił materiały pornograficzne
6. Wychowawca lub pedagog/psycholog szkolny przeprowadza rozmowę z rodzicami/prawnymi opiekunami ucznia sprawcy na temat zdarzenia.

Działania profilaktyczne:

- Wychowawcy wszystkich klas Zespołu podejmują działania profilaktyczne na temat prawnych i etycznych konsekwencji rozpowszechniania pornografii.
- Przeprowadzenie przez wychowawcę klasy pogadanki profilaktycznej na zajęciach wychowawczych.
- Przeprowadzenie przez wychowawcę klasy i pedagoga indywidualnej rozmowy z uczniem.
- Organizacja spotkania tematycznego młodzieży szkolnej z funkcjonariuszami policji m.in. na temat odpowiedzialności za popełnione czyny karalne oraz sposobów unikania zagrożeń.
- Uczniowie oraz rodzice zostają poinformowani o możliwościach dodatkowej pomocy psychologicznej

PROCEDURA Nr 15. Postępowanie na wypadek wystąpienia przypadków prostytucji w szkole lub wśród uczniów

1. W przypadku otrzymania informacji o sytuacji, w której uczeń był świadkiem czynności mogących mieć znamiona prostytucji, nauczyciel/pracownik przyjmujący zawiadomienie powinien powiadomić o zaistniałym wydarzeniu dyrektora szkoły.
2. Po uzyskaniu informacji, że uczeń, który nie ukończył 18 lat, uprawia nierząd, bądź przejawia inne zachowania świadczące o demoralizacji, nauczyciel powiadamia wychowawcę klasy, który powinien wezwać do szkoły rodziców/prawnych opiekunów ucznia.
3. W przypadku stwierdzenia przez pracownika/nauczyciela, że uczeń/uczennica świadomie lub nie, dopuszczał się czynności, które mogłyby być uznane za prostytuowanie się, powinien wezwać do szkoły rodziców/prawnych opiekunów ucznia.
4. Wychowawca przeprowadza rozmowę z rodzicami oraz z uczniem, w ich obecności. W przypadku potwierdzenia informacji, zobowiązuje ucznia do zaniechania negatywnego postępowania, rodziców zaś bezwzględnie do szczególnego nadzoru nad dzieckiem. W toku interwencji profilaktycznej można zaproponować rodzicom skierowanie dziecka do specjalistycznej placówki i udział dziecka w programie terapeutycznym.
5. Jeżeli rodzice/opiekunowie prawni ucznia odmawiają współpracy lub nie stawiają się do szkoły, a nadal z wiarygodnych źródeł napływają informacje o przejawach demoralizacji ich dziecka, dyrektor szkoły winien pisemnie powiadomić o zaistniałej sytuacji sąd rodzinny lub Policję (specjalistę ds. nieletnich).
6. W sytuacji, gdy szkoła wykorzystwała wszystkie dostępne jej środki oddziaływań wychowawczych, a ich zastosowanie nie przynosi oczekiwanych rezultatów, dyrektor szkoły powiadamia sąd rodzinny lub Policję. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji tych instytucji.
7. W przypadku uzyskania informacji o popełnieniu przez ucznia, który ukończył 17 lat, przestępstwa ściganego z urzędu lub jego udziału w działalności grup przestępczych, zgodnie z art. 304 § 2 kodeksu karnego, dyrektor szkoły zawiadamia o tym prokuratora lub Policję.
8. Wychowawca lub pedagog/psycholog szkolny przeprowadza rozmowę z rodzicami/prawnymi opiekunami ucznia sprawcy na temat zdarzenia.
9. Dyrektor szkoły w porozumieniu z rodzicami/prawnymi opiekunami ustala konieczność podjęcia działań z udziałem psychologa dziecięcego w celu zapewnienia opieki nad uczniem/uczennicą, którzy świadomie lub nie dopuszczali się czynności, które mogłyby być uznane za prostytuowanie się.
10. Uczeń oraz rodzice zostają poinformowani o możliwościach dodatkowej pomocy psychologicznej

Działania profilaktyczne:

- Wychowawcy wszystkich klas Zespołu podejmują działania profilaktyczne na temat prawnych i etycznych konsekwencji stosowania rozpowszechniania pornografii.
- Przeprowadzenie przez wychowawcę klasy i pedagoga indywidualnej rozmowy z uczniem.
- Organizacja spotkania tematycznego młodzieży szkolnej z funkcjonariuszami policji m.in. na temat odpowiedzialności za popełnione czyny karalne oraz sposobów unikania zagrożeń.

PROCEDURA Nr 16. Postępowanie na wypadek wystąpienia przypadków niepokojących zachowań seksualnych uczniów w szkole

1. Nauczyciel lub inny pracownik szkoły pracownik powinien powiadomić wychowawcę klasy i/lub pedagoga/psychologa szkolnego o przypadkach niepokojących zachowań seksualnych uczniów w szkole, a jeżeli jest ich świadkiem, żąda od ucznia zaprzestania czynności i podejmuje z nim rozmowę wychowawczą.
2. W przypadku, gdy uczeń przekazuje nauczycielowi informację o niepokojących zachowaniach seksualnych, konieczne jest zapewnienie anonimowości w celu uniknięcia ewentualnych konsekwencji, które mogą być związane z przemocą skierowaną wobec tego ucznia przez uczniów, którzy brali czynny udział w tego typu zachowaniach.
3. Wychowawca lub pedagog/ psycholog szkolny przeprowadza rozmowę z uczniem oraz informuje o zaistniałym zdarzeniu rodziców ucznia.
4. Jeżeli przeprowadzenie rozmowy z uczniem nie jest wystarczające dla zmiany jego zachowań, wychowawca, pedagog lub psycholog szkolny przekazuje rodzicom informację o zachowaniu ich dziecka, zobowiązując ich jednocześnie do szczególnego nadzoru nad nim.
5. W sytuacji kiedy rodzice odmawiają współpracy lub nie reagują na wezwanie do pojawienia się w szkole, gdy szkoła wykorzysta dostępne jej metody oddziaływań wychowawczych i nie przynoszą one spodziewanych efektów, a zachowanie ucznia wskazuje na znaczny stopień demoralizacji (np. uprawianie nierzędu), dyrektor szkoły pisemnie powiadamia o zaistniałej sytuacji Sąd Rejonowy Wydział Rodzinny i Nieletnich lub Policję – Wydział ds. Nieletnich.
6. Gdy zachowanie ucznia może świadczyć o popełnieniu przez niego przestępstwa (np. gwałtu), pedagog/psycholog szkolny w porozumieniu z dyrektorem szkoły po uprzednim powiadomieniu o zajściu rodziców/opiekunów ucznia, zawiadamia najbliższą jednostkę Policji, która dalej postępuje zgodnie ze swoimi procedurami. Pedagog całe zdarzenie dokumentuje, sporządzając możliwie dokładną notatkę.
7. W przypadku uzyskania informacji o popełnieniu przez ucznia, który ukończył 17 lat, przestępstwa ściganego z urzędu lub jego udziału w działalności grup przestępczych, zgodnie z art. 304 § 2 kodeksu karnego, dyrektor szkoły jako przedstawiciel instytucji jest obowiązany niezwłocznie zawiadomić o tym prokuratora lub Policję.

Działania profilaktyczne:

- Wychowawcy wszystkich klas Zespołu podejmują działania profilaktyczne na temat prawnych i etycznych konsekwencji niepokojących zachowań seksualnych.
- Przeprowadzenie przez wychowawcę klasy pogadanki profilaktycznej na zajęciach wychowawczych.
- Przeprowadzenie przez wychowawcę klasy i pedagoga indywidualnej rozmowy z uczniem.
- Organizacja spotkania tematycznego młodzieży szkolnej z udziałem policjantów m.in. na temat odpowiedzialności za popełnione czyny karalne oraz sposobów unikania zagrożeń.
- Uczeń oraz rodzice zostają poinformowani o możliwościach dodatkowej pomocy psychologicznej.

PROCEDURA Nr 17. Postępowanie na wypadek wystąpienia przypadku skażenia chemicznego lub biologicznego

Szkoła otrzymuje informację o możliwym skażeniu substancją chemiczną/biologiczną (np. telefon o zamiarze ataku) gdy nie nastąpiło skażenie placówki:

1. zaalarmować wszystkich przebywających na terenie szkoły, osoby przebywające na zewnątrz ewakuować do budynku szkoły przemieszczając się pod wiatr oraz poprzecznie do kierunku wiatru
2. po ogłoszeniu alarmu powiadomić odpowiednie służby
3. w budynku - szkole, zamknąć i uszczelnić okna, drzwi, otwory wentylacyjne, wyłączyć klimatyzację
4. w miarę możliwości gromadzić podręczne środki ratownicze
5. przygotować wilgotne tampony do ochrony dróg oddechowych, na wypadek przeniknięcia środka biologicznego lub chemicznych do wnętrza pomieszczeń
6. powstrzymać się od picia, spożywania posiłków, palenia oraz prac wymagających dużego wysiłku
7. do chwili odwołania alarmu lub zarządzenia ewakuacji, nie wolno opuszczać uszczelnionych pomieszczeń, przebywać w pobliżu okien i innych otworów wentylacyjnych
8. oczekiwać na pojawienie się odpowiednich służb i postępować zgodnie z otrzymanymi od nich wytycznymi.

Szkoła została skażona substancją chemiczną/biologiczną, a zagrożenie zostało wykryte natychmiast lub szybko po jego pojawieniu się :

1. nie dotykać i nie wąchać podejrzanych przedmiotów, nie sprzątać proszku, nie ścierać cieczy
2. aby zapobiec rozprzestrzenianiu się substancji, przykryć ją np. kocem
3. pozamykać okna oraz drzwi i wyłączyć klimatyzację, nie dopuścić do przeciągów
4. opuścić pomieszczenie, w którym wykryto/stwierdzono obecność podejrzanej substancji i nie wpuszczać do niego innych osób
5. powiadomić Dyrektora

6. zaalarmować wszystkie osoby przebywające na terenie szkoły i ewakuować je w rejon ewakuacji, przemieszczając się pod wiatr oraz poprzecznie do kierunku wiatru
7. natychmiast po ogłoszeniu ewakuacji powiadomić odpowiednie służby
8. jeśli miał miejsce kontakt z substancją, należy: umyć dokładnie ręce wodą i mydłem, zdjąć ubranie, które miało kontakt z podejrzaną substancją i włożyć do plastikowego worka
9. po kontakcie z substancją nie wolno: jeść, pić, palić do czasu uzyskania zgody odpowiednich służb
10. w obiekcie – budynku, do którego nastąpiła ewakuacja zamknąć i uszczelnić okna, drzwi, otwory wentylacyjne, wyłączyć klimatyzację
11. sporządzić listę osób, które miały kontakt z podejrzaną substancją albo znalazły się w odległości ok. 5 m od niej. Listę przekazać policji.
12. w miarę możliwości gromadzić podręczne środki ratownicze i odtrutki
13. przygotować wilgotne tampony do ochrony dróg oddechowych, na wypadek przeniknięcia środków biologicznego lub chemicznego do wnętrza pomieszczeń
14. powstrzymać się od picia, spożywania posiłków, palenia oraz prac wymagających dużego wysiłku
15. oczekiwać na pojawienie się odpowiednich służb i postępować zgodnie z otrzymanymi od nich wytycznymi.

Szkoła została skażona substancją chemiczną/biologiczną a zagrożenie zostało wykryte późno, np. gdy pojawiły się objawy reakcji na substancję lub/i ogniska zachorowań:

1. nie dotykać i nie wąchać podejrzanych przedmiotów, nie sprzątać proszku, nie ścierać cieczy
2. powiadomić kierownictwo szkoły
3. aby zapobiec rozprzestrzenianiu się substancji, przykryć ją np. kocem

4. pozamykać okna oraz drzwi i wyłączyć klimatyzację, nie dopuścić do przeciągów
5. opuścić pomieszczenie, w którym wykryto/stwierdzono obecność podejrzonej substancji i nie wpuszczać do niego innych osób
6. ogłosić alarm i wszystkich uczniów, nauczycieli oraz pracowników znajdujących się bezpośrednio poza budynkiem, a przebywających na terenie szkoły ewakuować do wnętrza szkoły
7. natychmiast po ogłoszeniu alarmu powiadomić odpowiednie służby
8. w szkole zamknąć i uszczelnić okna, drzwi, otwory wentylacyjne, wyłączyć klimatyzację, a budynek szkoły wraz ze wszystkimi obecnymi wewnątrz osobami odizolować od bezpośredniego otoczenia przygotowując się do ewentualnej kwarantanny
9. oczekiwać na pojawienie się odpowiednich służb i postępować zgodnie z otrzymanymi od nich wytycznymi

Instrukcja alarmowa

Osoba, która przyjęła zgłoszenie o podłożeniu ładunku wybuchowego albo zauważyła w obiekcie przedmiot niewiadomego pochodzenia, mogący być ładunkiem wybuchowym, jest obowiązana o tym powiadomić:

- **administratora obiektu**
- **Policję – telefon 997**

Zawiadamiając Policję, należy podać:

- treść rozmowy ze zgłaszającym o podłożeniu ładunku wybuchowego, którą należy prowadzić według wskazówek załączonych do instrukcji
- miejsce i opis zlokalizowanego przedmiotu, który może być ładunkiem wybuchowym
- numer telefonu, z którego prowadzona jest rozmowa i swoje nazwisko
- uzyskać od Policji potwierdzenie przyjęcia powyższego zawiadomienia.

WSKAZÓWKI DO PROWADZENIA ROZMOWY ZE ZGŁASZAJĄCYM O PODŁOŻENIU „BOMBY”

1. Rozmowę należy prowadzić spokojnie i uprzejmie. Rozmówca (osoba odbierająca informację) powinna starać się podtrzymywać rozmowę, przedłużając czas jej trwania.
2. W trakcie rozmowy należy dążyć do uzyskania możliwie jak największej ilości informacji o zgłaszającym i posiadanej przez niego wiedzy o terenie lub obiekcie zamachu oraz o podłożonym ładunku wybuchowym.

W tym celu można zadawać następujące pytania:

- gdzie podłożono bombę?
- dlaczego bomba została podłożona?
- jak ona wygląda?
- kiedy nastąpi wybuch?
- jakie warunki muszą być spełnione, by nie doszło do wybuchu bomby?

3. Zgłaszającemu należy uświadomić możliwość spowodowania śmierci lub zranień osób postronnych w wyniku wybuchu.

TREŚĆ ZGŁOSZENIA: .....

DATA I GODZINA ZGŁOSZENIA: .....

PŁEĆ I WIEK ZGŁASZAJĄCEGO: .....

GŁOS I JĘZYK ZGŁASZAJĄCEGO: .....

ODGŁOSY W TLE ROZMOWY: .....

ZGŁOSZENIE PRZYJĄŁ: .....

Arkusze informacji z przebiegu interwencji

1	Krótki opis zdarzenia (data, miejsce, dane personalne ewentualnych świadków zdarzenia) ....
2	Przebieg zastosowanych działań (sposób postępowania, kolejność czynności) ....
3	Informacje dodatkowe (powiadomienie osoby) ....

.....
Imię i nazwisko osoby sporządzającej notatkę